

**ZAKON
O IZMJENI I DOPUNAMA
ZAKONA O FINANSIJSKOM OBEZBJEĐENJU***

Član 1

U Zakonu o finansijskom obezbjeđenju („Službeni list CG”, broj 44/12) u članu 3 stav 1 tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) Evropsku centralnu banku, Banku za međunarodna poravnanja, Evropsku investicionu banku, Međunarodni monetarni fond i multilateralne razvojne banke (Međunarodna banka za obnovu i razvoj, Međunarodna finansijska korporacija, Među-američka razvojna banka, Azijska razvojna banka, Afrička razvojna banka, Razvojna banka Savjeta Evrope, Nordijska investiciona banka, Karibska razvojna banka, Evropska banka za obnovu i razvoj, Evropska investiciona banka, Evropski investicioni fond, Multilateralna agencija za osiguranje ulaganja, Međunarodna finansijska uprava za imunizaciju, Islamska razvojna banka, Međunarodno udruženje za razvoj i Azijska banka ulaganja u infrastrukturu);“.

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Ovaj zakon primjenjuje se na davaoca i primaoca obezbjeđenja sa sjedištem u Crnoj Gori, i to: državne organe i druga pravna lica nadležna za upravljanje javnim sredstvima ili javnim dugom, Centralnu banku Crne Gore, kreditne institucije, mikrokreditne finansijske institucije, lica koja se bave kreditno-garantnim poslovima, lizing društva, faktoring društva, društva za otkup potraživanja, platne institucije, institucije za elektronski novac, investiciona društva i društava za upravljanje penzionim fondovima, Centralno klirinško depozitarno društvo, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Razvojnu banku Crne Gore i društva za osiguranje, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima i ovlašćene učesnike na tržištu hartija od vrijednosti.“.

Član 2

Poslije člana 3 dodaje se novi član koji glasi:

„Izuzeci od primjene određenih odredaba zakona

Član 3a

Odredbe čl. 5 do 17 ovog zakona, ne primjenjuju se na ograničenja u izvršenju ugovora o finansijskom obezbjeđenju, kao ni na ograničenja dejstva ugovora o finansijskom obezbjeđenju u vezi sa finansijskim instrumentima, odredbe o konačnom netiranju ili prebijanju, koja su utvrđena propisima kojima se uređuje sanacija kreditnih institucija i investicionih društava ili drugim propisima kojima se uređuje sanacija subjekata koji su predmet prudencione supervizije, ili bilo koje takvo ograničenje utvrđeno na osnovu ovlašćenja utvrđenih propisima države članice Evropske unije radi olakšavanja postupka sanacije bilo kojeg subjekta iz člana 3 stav 1 tačka 4 alineja 4 ili člana 3 stav 1 tačka 5 ovog zakona na koje se primjenjuju zaštitne mjere koje su najmanje jednako vrijedne mjerama iz zakona kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija ili investicionih društava.“

Član 3

U članu 4 stav 1 tačka 3 poslije riječi „namirenje“ dodaju se riječi: „(isključujući instrumente plaćanja)“.

Na kraju tačke 12 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaju tri nove tačke koje glase:

„13) **gotovina** je novac uplaćen na račun u bilo kojoj valuti ili slični zahtjevi za isplatu novca, kao što su depoziti na tržištu novca;

14) **obezbjedenje u vidu hartija od vrijednosti u elektronskoj formi** je finansijsko obezbjeđenje dato u okviru ugovora o finansijskom obezbjeđenju, koje se sastoji od finansijskih instrumenata nad kojima je pravo vlasništva uknjiženo u registar ili na odgovarajući račun koji održava posrednik ili neko u njegovo ime;

15) **upis** je bilježenje elektronskim sredstvima i bilo kojim drugim trajnim medijumom.“

Član 4

U članu 9 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Smatra se da je finansijsko obezbjeđenje valjano uspostavljeno i proizvodi pravno dejstvo u trenutku kada je dato pod kontrolu primaoca obezbjeđenja ili lica koje postupa za njegov račun.“

Član 5

U članu 14 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Novčana sredstva i finansijski instrumenti koji predstavljaju finansijsko obezbjeđenje u smislu ovog zakona izuzeti su od izvršenja i prinudne naplate u smislu zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje.“

Član 6

Poslije člana 15 dodaje se novi član koji glasi:

„Klauzula o netiranju finansijskog ugovora

Član 15a

Klauzula o netiranju finansijskog ugovora je odredba kojom se, u slučaju nastupanja ugovorom predviđenog događaja, uključujući neispunjenje obaveze, stečaj, likvidaciju ili primjenu mjera reorganizacije, sve međusobne obaveze ugovornih strana dospijevaju, novčano izražavaju i netiraju u jedinstveni iznos.

Klauzula o netiranju iz stava 1 ovog člana proizvodi pravno dejstvo bez obzira na to da li su obaveze iz finansijskog ugovora obezbijeđene finansijskim obezbjeđenjem u smislu ovog zakona.

Finansijski ugovor iz stava 1 ovog člana je okvirni ugovor ili drugi ugovor zaključen, u skladu sa uobičajenom poslovnom praksom, između subjekata iz člana 3 ovog zakona, po osnovu koga za dužnika nastaje finansijska obaveza, a za povjerioca pravo na novčano namirenje i/ili predaju, odnosno prenos novčanih sredstava, odnosno finansijskih instrumenata, i to:

- 1) ugovor o finansijskim derivatima, u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala, uključujući opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i druge srodne instrumente;
- 2) ugovor o kupovini, prodaji ili pozajmljivanju finansijskih instrumenata, instrumenata tržišta novca i drugih finansijskih instrumenata u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala, kao i ugovor o drugim finansijskim transakcijama čiji su predmet navedeni finansijski instrumenti;

- 3) drugi finansijski ugovor koji, po svojoj prirodi i svrsi, predstavlja finansijsku transakciju u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje tržište kapitala.

Ostvarivanje prava iz klauzule o netiranju ne može se ograničiti, osporiti ili suspendovati zbog pokretanja stečajnog, likvidacionog ili sličnog postupka, niti zbog primjene mjera reorganizacije ili sanacije, osim ako je drugačije propisano ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuje sanacija finansijskih institucija.“

Član 7

U članu 20 na kraju stava 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim odredaba kojima se utvrđuju dodatni uslovi za nastanak odnosno konstituisanje, važenje, upis, prijavu ili perfektuiranje založnog prava.“.

Član 8

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovaj zakon prenijete su odredbe REGULATIVE (EU) 2021/23 Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2020. o okviru za oporavak i sanaciju centralnih drugih ugovornih strana i o izmjeni regulativa (EU) br. 1095/2010, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 806/2014 i (EU) 2015/2365 te direktiva 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2007/36/EZ, 2014/59/EU i (EU) 2017/1132 kao i DIREKTIVE (EU) 2025/1 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2024. o uspostavljanju okvira za oporavak i sanaciju društava za osiguranje i društava za reosiguranje i o izmjeni direktiva 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2007/36/EZ, 2014/59/EU i (EU) 2017/1132 te uredaba (EU) br. 1094/2010, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 806/2014 i (EU) 2017/1129, kojima se mijenja i dopunjuje DIREKTIVA 2002/47/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 6. juna 2002. o finansijskom kolateralu.

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIJSKOM OBEZBJEĐENJU

Vrijeme trajanja javne rasprave: od 02.12.2025. godine do 21.12.2025. godine

Način sprovođenja javne rasprave (održavanje okruglih stolova, tribina i prezentacija, sa navedenim mjestom i datumom održavanja; dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku, sa navedenim načinom i rokom dostavljanja):

- Dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

- Obavještenje o javnoj raspravi dostavljeno je svim kreditnim institucijama u Crnoj Gori, Udruženju banaka Crne Gore i Centralnoj banci Crne Gore.
- U toku trajanja javne rasprave dostavljene su primjedbe i sugestije od strane:
1) g. Petra Vučinića, advokata iz Podgorice.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1. Primjedbe, predlozi i sugestije Advokata Petra Vučinića

- **Primjedba/predlog/sugestija 1:** Radi potpunog usklađivanja sa Direktivom 2002/47/EC i Direktivom 2009/44/EC, predloženo je da se u okviru člana 3 stav 2 Zakona izričito i nedvosmisleno proširi krug subjekata na koje se Zakon primjenjuje, tako da obuhvati i: investiciona društva, faktoring društva, lizing društva, društva za otkup potraživanja, platne institucije, institucije za elektronski novac, društava za upravljanje penzionim fondovima. Takođe, imajući u vidu potrebu dobijanja pozitivnog ISDA mišljenja kakvo imaju sve države EU, i omogućavanje i drugim licima da ulaze u ugovore o finansijskim derivatima (Air Montenegro, EPCG), ukazano je da je minimalno neophodno da se primjena

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Zakona proširi i na: velike poreske obveznike, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, i javna akcionarska društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

-Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

-Obrazloženje: Djelimično se prihvata predlog za dodatno proširi krug subjekata na koje se Zakon primjenjuje, prvenstveno radi potpunijeg usklađivanja sa Direktivom 2002/47/EC i Direktivom 2009/44/EC, kao i radi jačanja pravne sigurnosti u primjeni inastituta finansijskog obezbjeđenja.

U tom smislu, prihvata se predlog da se obuhvat subjekata koji su obveznici Zakona jasno odnosi na sve finansijske institucije koje su predmet prudencijalne ili druge regulatorne supervizije/nadzora u Crnoj Gori, a koje su po djelatnosti i regulatornom statusu ekvivalentne finansijskim institucijama u smislu prava Evropske unije. Na ovaj način će odredbom biti obuhvaćeni i subjekti kao što su lizing društva, faktoring društva, društva za otkup potraživanja, platne institucije, institucije za elektronski novac, investiciona društva i društva za upravljanje penzionim fondovima, pa će u tom smislu biti izvršena izmjena odredbe člana 3 stav 2 Zakona.

Sugestija u dijelu tehničke ispravke se prihvata, tako da će se u stavu članu 3 stav 2 Zakona izvršiti korekcija i riječ „banke“ će biti zamijenjena riječju „kreditne institucije“ kako bi se terminološki bila usklađena sa domaćim propisima.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 2:** Predloženo je da se u član 3 Zakona doda novi stav kojom će se propisati zakonska pretpostavka prema kojoj se, ako ugovorom nije izričito dugačije određeno, smatra da su sredstva obezbjeđenja ugovorena u skladu sa Zakonom.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: U skladu sa članom 3 Zakona, obezbjeđenje određenih finansijskih obaveza vrši se u skladu sa tim zakonom ili drugim propisima kojima se uređuju sredstva obezbjeđenja. Dakle, sugestija koja se predlaže za dopunu ovog člana odnosi se na pitanje koje je ovaj Zakon već uredio, pa se predlog ne prihvata. Takođe, predloženo rješenje nije izričito zahtijevano pravom Evropske unije, što je dodatan razlog za neprihvatanje predložene dopune.

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

→ **Primjedba/predlog/sugestija 3:** Predloženo je dodavanje novog stava 3 u član 14 Zakona, kojim će biti propisano izuzimanje finansijskog obezbjeđenja od izvršenja. Izuzimanje finansijskog obezbjeđenja od izvršenja predstavlja standardno rješenje u pravu Evropske unije, budući da bi suprotno rješenje – podvrgavanje instrumenata finansijskog obezbjeđenja opštim pravilima izvršnog postupka – dovelo u pitanje njihovu funkcionalnost, predvidivost i ekonomsku svrhu, naročito u kontekstu finansijskih derivata, repo transakcija i drugih kompleksnih finansijskih aranžmana.

Dodatno, ovakvo normativno rješenje već postoji u uporednom pravu regiona, čiji Zakoni izričito propisuju da su novčana sredstva i finansijski instrumenti koji predstavljaju finansijsko obezbjeđenje izuzeti od izvršenja i prinudne naplate, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbeđenje. Time se obezbjeđuje potpuna usklađenost sa pravom Evropske unije i međunarodnim tržišnim standardima.

-Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

-Obrazloženje: Predloženo je u skladu sa praksom u državama Evropske unije i okruženja pa se prihvata predlog.

U tom cilju će se u član 14 Zakona dodati novi stav koji glasi:

„Novčana sredstva i finansijski instrumenti koji predstavljaju finansijsko obezbjeđenje u smislu ovog zakona izuzeti su od izvršenja i prinudne naplate u smislu zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje.“

→ **Primjedba/predlog/sugestija 4:** Predložena je izmjena člana 15 Zakona kojom se uvodi izričito i sveobuhvatno pravilo o netiranju (close-out netting) kod finansijskih ugovora, nezavisno od postojanja finansijskog obezbjeđenja, obzirom da je postojeće rješenje suštinski ograničavajuće i ne odgovara pravu Evropske unije, uporednoj praksi država članica EU, niti praksi država regiona. Istaknuto je da bez izričite zakonske potvrde netiranja kod finansijskih ugovora nezavisno od kolaterala, nije moguće izdati pozitivno ("clean") ISDA pravno mišljenje za Crnu Goru. Naime, u takvom normativnom okviru, netiranje bi bilo pravno zaštićeno samo u ograničenom broju slučajeva u kojima postoji finansijsko obezbjeđenje, što je značajno restriktivnije rješenje u odnosu na EU i države regiona, te nije prihvatljivo sa stanovišta međunarodnih tržišnih standarda.

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

-Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

-Obrazloženje: Predlog da se klauzula o netiranju uredi na način koji obezbjeđuje pravnu valjanost i efikasnost kod finansijskih ugovora, nezavisno od postojanja finansijskog obezbjeđenja, se prihvata, imajući u vidu da je takvo rješenje u skladu sa pravom Evropske unije, uporednom praksom država članica i međunarodnim standardima, naročito u pogledu funkcionisanja tržišta finansijskih derivata i primjene standardnih okvirnih ugovora.

U tom smislu, poslije člana 15 Zakona, dodaće se novi član koji glasi:

„Klauzula o netiranju finansijskog ugovora

Član 15a

Klauzula o netiranju finansijskog ugovora je odredba kojom se, u slučaju nastupanja ugovorom predviđenog događaja, uključujući neispunjenje obaveze, stečaj, likvidaciju ili primjenu mjera reorganizacije, sve međusobne obaveze ugovornih strana dospijevaju, novčano izražavaju i netiraju u jedinstveni iznos.

Klauzula o netiranju iz stava 1 ovog člana proizvodi pravno dejstvo bez obzira na to da li su obaveze iz finansijskog ugovora obezbijeđene finansijskim obezbjeđenjem u smislu ovog zakona.

Finansijski ugovor iz stava 1 ovog člana je okvirni ugovor ili drugi ugovor zaključen, u skladu sa uobičajenom poslovnom praksom, između subjekata iz člana 3 ovog zakona, po osnovu koga za dužnika nastaje finansijska obaveza, a za povjerioca pravo na novčano namirenje i/ili predaju, odnosno prenos novčanih sredstava, odnosno finansijskih instrumenata, i to:

- 1) ugovor o finansijskim derivatima, u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala, uključujući opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i druge srodne instrumente;
- 2) ugovor o kupovini, prodaji ili pozajmljivanju finansijskih instrumenata, instrumenata tržišta novca i drugih finansijskih instrumenata u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala, kao i ugovor o drugim finansijskim transakcijama čiji su predmet navedeni finansijski instrumenti;
- 3) drugi finansijski ugovor koji, po svojoj prirodi i svrsi, predstavlja finansijsku transakciju u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje tržište kapitala.

Ostvarivanje prava iz klauzule o netiranju ne može se ograničiti, osporiti ili suspendovati zbog pokretanja stečajnog, likvidacionog ili sličnog postupka, niti zbog primjene mjera reorganizacije ili sanacije, osim ako je drugačije propisano ovim

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

zakonom ili zakonom kojim se uređuje sanacija finansijskih institucija.“.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 5:** Predloženo je da se kroz dopunu člana 20 stav 1 Zakona izričito propiše isključenje dodatnih zahtjeva za perfekciju finansijskog obezbjeđenja, odnosno da se na finansijsko obezbjeđenje ne mogu primjenjivati dodatni zahtjevi za nastanak, važenje ili perfekciju založnog prava propisani drugim zakonima.

Takođe je predloženo da se dodavanjem stava 2 u član 20 Zakona precizira trenutak uspostavljanja i nastanka pravnog dejstva finansijskog obezbjeđenja.

-Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

-Obrazloženje: Predlog za izmjenu odredbe člana 20 Zakona se prihvata.

U skladu sa tim, u član 20 stav 1 Zakona dodaće se riječi: „izuzev odredaba kojima se utvrđuju dodatni uslovi za nastanak odnosno konstituisanje, važenje, upis, prijavu ili perfektuiranje založnog prava.“. Pored navedenog, poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Smatra se da je finansijsko obezbjeđenje valjano uspostavljeno i proizvodi pravno dejstvo u trenutku kada je dato pod kontrolu primaoca obezbjeđenja ili lica koje postupa za njegov račun.“

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 30.12.2025. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno strategije:

- Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore.

Potpis ministra, odnosno rukovodioca
organizacione jedinice ministarstva koja je
odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno
strategije

Potpis predstavnika Centralne banke Crne Gore